

SOGEP 2024 YILI UYGULAMASI ÖRNEK PROJE TEMALARI

TEMA 1: İSTİHDAM GARANTİLİ MESLEKİ EĞİTİM PROJELERİ

AMAÇ: İstihdam garantili mesleki eğitim projelerinde temel amaç işsiz gençlerin ekonomik hayata kazandırılmasıdır. Bu tür projelerde gençlerin profesyonel eğitimler vasıtasıyla istihdam edilebilirliklerinin artırılması, eğitim sonrası istihdam edilmeleri ve böylece özel sektörün iş gücü ihtiyacının karşılanması sağlanmaktadır. **Bu temaya yönelik projelerde dikkat edilmesi gereken ve projelerin kabul edilmesine yardımcı olacak aşamalar aşağıdaki gibidir:**

- 1. Aşama: Eğitim İhtiyaç Analizi**
  - Sektör ve bölge bazlı ihtiyaç analizinin yapılması, firmaların ihtiyaçlarının belirlenmesi buna yönelik sayısal verilerin ortaya konulması
- 2. Aşama: Tespit Edilen İhtiyaca Dönük Eğitim İçeriklerinin Belirlenmesi**
  - Eğitimlerin süresinin beceri kazandırabilecek düzeyde olması, uygulamalı olması, eğitim sonrası sertifikasyonun sağlanması, eğitimlerin tek seferlik değil sürekli ya da dönemsel olacak şekilde sunulması
- 3. Aşama: Eğitim Konularına Göre Eğiticilerin Belirlenmesi**
  - Eğitimlerin nitelikli ve iş gücü piyasasının taleplerine uygun olması kaydıyla iş gücü ihtiyacı bulunan firmalar tarafından sağlanması, sürekli eğitim merkezlerince verilmesi, profesyonel eğitim hizmet sunan firmalardan temin edilmesi
- 4. Aşama: Eğitim Alacak Gençlerin Belirlenmesi**
  - Meslek liseleri ile görüşmeler/iş birlikleri
  - İŞKUR, Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlükleri ile görüşmeler
- 5. Aşama: İstihdam Düzeyinin Belirlenmesi**
  - Eğitim alanların ne kadarının istihdam edileceğinin tespit edilmesi, proje bilgi formunda ve performans göstergelerinde buna yer verilmesi, yıllık veya dönemsel olarak eğitim başına istihdam edilebilecek kişi sayısının belirlenmesi, dönemsel istihdam durumunda istihdam edileceklerin minimum ne kadar süre ile istihdam edileceğinin tespit edilmesi (en az 6 ay olmak üzere)

TEMA 2: KOOPERATİFLERİN ÖLÇEKLENDİRİLMESİ PROJELERİ

AMAÇ: Kooperatiflerin ölçeklendirilmesine yönelik projelerde temel amaç kooperatifin mali ve kurumsal faaliyetlerinin sürekliliğinin sağlanarak üyelerine gelir getirecek şekilde üretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve ticarileştirilmesidir. Projelerde yeni kooperatif kurulumu yerine var olan kooperatiflerin markalaşma, kaliteli üretim ve pazarlara erişim imkanlarının artırılması, konularında farklı kooperatiflerin bir araya gelmesinin teşvik edilmesi ve farklı yapılarda iş birliklerinin geliştirilmesi önceliklendirilmelidir. **Bu temaya yönelik projelerde dikkat edilmesi gereken ve projelerin kabul edilmesine yardımcı olacak aşamalar aşağıdaki gibidir:**

- 1. Aşama: Destek Olunacak Kooperatiflerin Belirlenmesi**
  - Daha önce desteklenen ve üretim faaliyetlerine küçük ölçekte devam eden kooperatifler, bir araya gelerek ortak/tamamlayıcı ürün üretebilecek kooperatifler, coğrafi işaretli ürün üreten kooperatifler, kooperatif birlikleri
- 2. Aşama: Başvuru Sahibinin Belirlenmesi**
  - Kurumsal kapasitesi güçlü kooperatif
  - Kooperatif birliği
  - Valilik
  - Belediye
  - Ürünlerin ticarileşmesine destek olacak STK'lar
  - İştirakçi olarak özel sektör

3. Aşama: Kooperatiflerin Kapasitelerinin ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi

- Kooperatiflerin mevcut durumunun tespit edilmesi
- Kooperatiflerin üretim kapasitesinin artırılması
  - Mesleki eğitim
  - Makine-ekipman
  - Ortak üretim atölyesi
- Üretim sürekliliğinin sağlanması
  - Hammadde temini
  - Depolama (soğuk hava deposu, lisanslı depo vb.)
  - İşletme maliyetleri
- Yurt içi ve/veya yurt dışı pazarlar için gerekli ürün/üretim standartlarının sağlanması
  - Eğitim
  - Mentörlük
  - Sertifika
  - Ürünlere yönelik kalite kontrol ve kalite yönetimi
- Marka tescil işlemleri
- Tasarım desteği
  - Özel sektör ve tasarımcılar ile bağlantılar
- Ticarileşme ve pazarlama (Ulusal/uluslararası ağlara ve pazarlara erişim ve bağlantılar)
  - Üretim kapasitesinin planlanması ve buna ilişkin gerçekçi ve ulaşılabilir hedeflere proje bilgi formu ile performans göstergelerinde yer verilmesi
  - Temel pazarlama faaliyetleri (fiyatlandırma, paketleme, ürün tasarım, iş geliştirme, müşteri ilişkileri yönetimi, lojistik, finans, finansmana erişim vb.)
  - Ürün görünürlük faaliyetleri (paketleme, fotoğraflama, ürün açıklaması hazırlanması vb.)
- Sosyal donatı alanları oluşturulması (Kreş, oyun alanı, bebek bakım odası vb.)

4. Aşama: Satış Planlanması ve Platform İş Birliklerinin Geliştirilmesi

- Üretim ve ticarileşmeye yönelik planların yapılması ve performans göstergelerinde yer verilmesi
  - Yerel ve ulusal zincir marketlerle görüşmeler
  - E-ticaret platformlarıyla görüşmeler
  - Sektörde öne çıkan firmalarla ve çatı kuruluşlarla görüşmeler
  - Kendi satış noktalarının oluşturulması

Üretim ve ticari faaliyetlere proje süresi içinde başlanması esastır.

TEMA 3: HANE HALKI GELİR GETİRİCİ PROJELER

AMAÇ: Bu tür projelerde aile fertlerinin evlerinde veya yaşam alanlarına yakın yerlerde (tarımsal ve hayvansal üretim projeleri için) üretim yapmaları ve özel sektör bağlantıları kurularak sözleşmeli üretim ya da parça başı üretim modelleriyle gelir elde etmeleri amaçlanmaktadır. Kırsalda gelir düzeyi düşük haneler, engelliler, yaşlılar veya bakım yükü nedeniyle evden ayrılamayacak durumda bulunan kadınlar hane halkı gelir getirici projelerin hedef kitlesini oluşturmaktadır. **Bu temaya yönelik projelerde dikkat edilmesi gereken ve projelerin kabul edilmesine yardımcı olacak aşamalar aşağıdaki gibidir:**

1. Aşama: Düşük Gelirli/Dezavantajlı Bölge ve/veya Bireylerin Tespiti

- Dezavantajlı bölgelerin tespit edilmesi
- Dezavantajlı hanelerin/bireylerin tespiti
  - Kadınlar
  - Yaşlılar
  - Engelliler

2. Aşama: Üretilebilecek Ürünlerin Tespiti

- Dezavantajlı bölgede üretilebilecek ürünler
  - Süt üretimi
  - Seracılık/tarımsal üretim
  - Hayvancılık

(Örnek olarak sayılmış olup üretim çeşitleri bunlarla sınırlı değildir.)
- Dezavantajlı grubun niteliklerine göre üretilebilecek projeler
  - Halı dokuma
  - El sanatları/el işi/takı üretimi/hediyelik eşya
  - Seracılık/tarımsal üretim
  - Sayacılık

(Örnek olarak sayılmış olup üretim çeşitleri bunlarla sınırlı değildir.)

3. Aşama: Üretim Süreci Gerekliliklerinin Tespiti

- Üretim yerinin tespiti
  - Evde üretim
  - Hedef kitleye yakın üretim yerleri
- Mesleki eğitimlerin ve eğiticilerin belirlenmesi
  - Halk eğitim merkezleri
  - Üretici birlikleri
  - Ziraat odaları
- Danışmanlık/mentörlük ihtiyacının ve hizmet vericilerin belirlenmesi
  - Halk eğitim merkezleri
  - Üretici birlikleri
  - Ziraat odaları
- Makine-ekipmanların belirlenmesi
- Küçük ölçekli inşaat/tefrişat gerekliliklerinin belirlenmesi

4. Aşama: Üretim Sürecinin Tasarımı

- a. Makine ekipman, sera vb. mülkiyetinin bir çatı kuruşa ait olacak şekilde belirlenmesi
- b. Makine ekipman dağıtımı içeren projelerde dağıtım yapılacak hane ve bireylerin kriterlerinin belirlenmesi
- c. Proje süresi içinde üretim faaliyetlerine başlanması

5. Aşama: Satış Kanallarının Tespiti ve Satın Alma Taahhütlerinin Alınması

- Kamu kurumlarının talepleri
- STK'ların talepleri
- Sözleşmeli üretim modeli
- Parça başı üretim modeli
- Yerel/ulusal zincir marketler
- E-ticaret platformları

TEMA 4: ÜRETİM ALANLARINDA KREŞ KURULMASI

AMAÇ: Bu tür projelerin temel amacı kadınların ekonomik hayata daha aktif katılımlarının sağlanmasıdır. Bunun sağlanması için kadınların bakım yüklerinin hafifletilmesi önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle kadın çalışan sayısının yüksek olduğu sanayi ve üretim alanlarında ulusal standartlara uygun kreşler yapılması ve işletilmesi öngörülmektedir.

Belirlenen ihtiyaçlar çerçevesinde kreş yapılmasına yönelik proje geliştirilmesi durumunda kreşlerin MEB ve ASHB yanında Belediyeler, OSB yönetimleri, Valilik gibi kurum ve kuruluşlar tarafından da işletilebileceği ancak yaş grubuna göre ASHB veya MEB denetiminde olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. **Bu temaya yönelik projelerde dikkat edilmesi gereken ve projelerin kabul edilmesine yardımcı olacak aşamalar aşağıdaki gibidir:**

1. Aşama: Kreş İhtiyacı Olan Üretim Alanlarının Tespit Edilmesi

- Kadın istihdamının yoğun olduğu veya kadın istihdamına uygun olan OSB'ler, SS'ler gibi planlı sanayi alanları
- Kadın istihdamının yoğun olduğu ve birden fazla firmanın faaliyet gösterdiği üretim alanları
- Daha önce desteklenen projelerle kadınların üretim yapmasına yönelik kurulmuş ve faaliyette olan üretim atölyeleri

2. Aşama: Kreş Özelliklerinin Belirlenmesi

- Yaş grubu/kapasite
- 0-2 yaş ve 3-6 yaş çocuklar için hizmet sunulmalıdır. Kurulacak yapı iki grubu da içerecek şekilde kompleks olmalıdır. Bu kapsamda 0-2 yaş grubu için mutlaka ASHB'den destek alınması gerekmektedir.

Proje tasarım aşamasında MEB ve ASHB'nin özellikle personel ihtiyacı için projeye dahil edilmeleri sağlanmalıdır. İşletme giderlerinin işletici tarafından karşılanması ve projenin tasarım aşamasında kurgulanması esastır. Kreş ve gündüz bakımevi hizmetinin bedeli (mümkünse ücretsiz olması sağlanmalıdır.) belirlenirken, bölgesel ve kültürel farklılıkların dikkate alınması önem teşkil etmektedir.

3. Aşama: Proje Yararlanıcı ve Ortakları ile İşletme Yönetiminin Belirlenmesi

- Yararlanıcı, ortakları ve iştirakçileri
  - MEB/ASHB: Öğretmen, psikolojik danışman, yardımcı personel
  - OSB/SS yönetimleri
  - Valilik
  - Belediye
  - Özel Sektör (iştirakçi)
- İşletici
  - OSB/SS yönetimleri
  - Belediye
  - MEB
  - ASHB

İşletme giderlerinin işletici tarafından karşılanması ve başta kurgulanması esastır.

4. Aşama: Kreş Standartlarının Sağlanması

- İzin ve Ruhsatlar
- Altyapı ve Mekân: Çocukların yaşlarına ve ihtiyaçlarına uygun bir mekan tasarımı önemlidir. Oyun alanları, dinlenme köşeleri ve eğitim odaları planlı bir şekilde düzenlenmelidir. Çocukların sağlıklı bir ortamda bulunması için tesisin hava kalitesi artırılmalı ve doğal ışık alması sağlanmalıdır.
- Eğitim ve Bakım Kadrosu: Kalifiye ve deneyimli bir eğitim kadrosu seçilmelidir. Personelin çocuk gelişimi konusunda eğitim alması önemlidir. Çocuklara uygun bir eğitim programı sunulmalı, gelişimleri düzenli olarak takip edilmelidir.
- Güvenlik standartları: Kreşin, çocukların güvenliği için gerekli önlemleri alacak şekilde tasarlanması önemlidir. Keskin kenarlar, tehlikeli malzemelerden uzak durulmalı ve acil durum çıkışları belirgin olmalıdır.
- Sağlık hizmetleri: Acil durumlar için bir sağlık hizmetleri planı oluşturulmalı ve çocukların sağlık durumları düzenli olarak takip edilmelidir.
- Hijyen: Temizlik standartlarına uygun bir ortam sağlanmalıdır. El yıkama alanları, çocuk tuvaletleri ve genel tesis hijyenine özen gösterilmelidir.
- Yemek hizmeti sunulmalıdır.
- OSB de çalışan ebeveynlerin çalışma saatleri ile kreş ve gündüz bakımevi açılış-kapanış saatleri uyumlaştırılmalı bu kapsamda MEB ve/veya ASHB'den alınacak personelin çalışma saatleri proje tasarımında netleştirilmelidir.
- Ulaşım imkanlarının OSB Yönetimi tarafından koordine edilmesi sağlanmalıdır.

TEMA 5: KADINLARA YÖNELİK SOSYAL ÜRETİM MERKEZLERİ

AMAÇ: Kadınlara Yönelik Sosyal Üretim Merkezleri projelerinde temel amaç ekonomik ve sosyal açıdan dezavantajlı durumda olan kadınların toplumsal hayata entegrasyonlarının güçlendirilmesi, gelir getirici faaliyetlerde bulunmaları ve istihdam edilmeleridir. Çok yönlü hizmet sunan bu merkezlerde eğitimlerin profesyonel olması, yaş grubuna göre kadınların çocuklarını da getirebilmelerine yönelik alanların kurgulanması ve güvenliğin sağlanması önem taşımaktadır. Dezavantajlı bölgelerde yaşayan, gelir düzeyi düşük ve sosyal yardım alan kadınlar hedef kitleyi oluşturmaktadır. **Bu temaya yönelik projelerde dikkat edilmesi gereken ve projelerin kabul edilmesine yardımcı olacak aşamalar aşağıdaki gibidir:**

1. Aşama: İhtiyaç Tespiti

- Sosyal dışlanmaya maruz kalan kadınların yoğun olması
- Sosyal yardım alan/düşük gelir grubunda ve çalışmayan kadınların yoğun olması
- Böyle bir merkez kurulması halinde kadınların faydalanma isteği

2. Aşama: Yer Seçimi

- Dezavantajlı kadınların erişiminin kolay olduğu yerler
- Kadınlar ve çocuklar için güvenli bölgeler
- Halihazırda belediyelerce kurulan merkezlerin olmadığı yerler

İnşaat süreçlerinin uzun sürmesi nedeniyle kamu kurumlarına ait atıl ve kullanılabilir binaların değerlendirilmesi esastır.

3. Aşama: Yararlanıcının/İşleticinin Belirlenmesi

- Belediye
- Valilik
- STK'lar

Bu tür projelerde işletme giderlerinin karşılanmasına yönelik bir ekonomik kazanç sağlama hedefi bulunmadığı için yararlanıcının mali ve kurumsal kapasitesinin yüksek olması önemlidir.

4. Aşama: Merkezin Özelliklerinin Belirlenmesi

- Mesleki eğitimler
  - Hedef kitlenin yaş, eğitim durumu vb. özelliklerine göre eğitim konularının belirlenmesi
- Üretim atölyeleri
  - Ürün özelliklerine göre üretim atölyelerinin belirlenmesi
- Kütüphane ve bilgisayar salonu
- Çocuk bakım ve oyun alanı
- Çocuklar için eğitim atölyeleri (sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve bilişim-teknoloji alanlarında)
- Çeşitli sosyal alanlar

5. Aşama: İstihdam ve Ticari Faaliyetler

- Kadınların aldığı mesleki eğitimle uyumlu olarak özel sektör firmalarında istihdam edilmeleri
- Günlük giderlerin karşılanması ve kadınların günlük gelir elde etmesi amacıyla ürünlerin başta kamu kurumları ile STK'lar olmak üzere satışının yapılması
  - Kamu kurumlarının talepleri
  - STK'ların talepleri
  - Sözleşmeli üretim modeli
  - Parça başı üretim modeli
  - Yerel/ulusal zincir marketler
  - E-ticaret platformları

TEMA 6: ENGELLİ BİREYLER VE BAKIM VEREN KADINLARA YÖNELİK GÜNDÜZLÜ BAKIM MERKEZLERİ

AMAÇ: Bu tür projelerde temel amaç; engelli bireylerin toplumsal hayattan kopuk şekilde yaşam sürmelerinin önüne geçilmesi ve bunu yaparken bakım yükü nedeniyle zorluk yaşayan kadınların da kendilerine vakit ayırabilecekleri, sosyalleşebilecekleri ve küçük ölçekli üretim faaliyetlerinde bulunabilecekleri ortamın sağlanmasıdır. **Bu temaya yönelik projelerde dikkat edilmesi gereken ve projelerin kabul edilmesine yardımcı olacak aşamalar aşağıdaki gibidir:**

1. Aşama: İhtiyaç Tespiti ve Talep Analizi

- Engelli bireylere dair yaş grubu, engel türü ve düzeyinin araştırılması
- Engelli bireylerin aileleri, ASHB il müdürlükleri ve/veya belediyelerle görüşülmesi

2. Aşama: Yer Seçimi

- Engelli bireylerin erişiminin kolay olduğu yerler
  - Proje içeriğinde belediye ile iş birliği yapılarak servis hizmeti faydalı olacaktır.
- Kadınlar ve çocuklar için güvenli bölgeler
- Halihazırda belediyelerce kurulan merkezlerin olmadığı yerler
- Modernizasyon ihtiyacı olan mevcut merkezler (yeni atölyeler, spor alanları ve sosyal alanlar vb. ile hizmet çeşitliliğinin ve kalitesinin artırılması)

3. Aşama: Yararlanıcının/İşleticinin Belirlenmesi

- Belediye
- Valilik
- STK'lar
- ASHB İl Müdürlüğü
  - ASHB il müdürlüklerinin ortak veya iştirakçi olmasında fayda bulunmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, STK'lar ve Halk Eğitim Merkezi ile iş birliğinde proje yürütülmelidir. Projenin konusu itibarıyla ekonomik kazanç sağlama hedefi yoktur. Yararlanıcının mali ve kurumsal kapasitesinin yüksek olması önemlidir.

4. Aşama: Merkezin Özelliklerinin Belirlenmesi

- Engellilere yönelik hizmetler
  - Beceri eğitimleri (engelli bireylerin yapabileceği seramik, ahşap vb.)
  - Sanat/spor faaliyetleri
  - Uyku/dinlenme
  - Kuaförlük hizmeti
- Annelere yönelik hizmetler
  - Farkındalık eğitimleri
  - Sanat/spor faaliyetleri
  - Kütüphane
- Ortak hizmetler
  - Ortak üretim atölyeleri: Anne ve engelli bireyin birlikte üretmesi
  - Ortak sosyal alan: Belirli saatlerde anneler ev engelli bireylerin birlikte katılabileceği faaliyetler düzenlenmesi
  - Revir
  - Mutfak/yemekhane
  - Taşıma hizmeti

5. Aşama: Profesyonel İnsan Kaynağı Temini

- ASHB
- MEB
- Halk eğitim merkezleri
- STK'lar
- Belediyeler

6. Aşama: Üretim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

- Engelli bireylerin geliştirdikleri üretim becerilerine göre istihdamı için bağlantılar kurulması
- Sosyal kooperatiflerin kurulması
- Merkezlerde üretilen ürünlerin STK'lar, belediyeler vb. aracılığıyla satışının sağlanması